

De Nationale Strategie Duurzame Ontwikkeling is een vrucht van de samenwerking tussen de federale overheid, de Gewesten en de Gemeenschappen. In deze samenwerking wordt de federale logica en ieders bevoegdheden gerespecteerd. Het subsidiariteitsprincipe is een centrale referentie in deze samenwerking.

De Interministeriële Conferentie voor Duurzame Ontwikkeling ad hoc (IMCDO)

1. herinnert aan de Conclusies van de Europese Raad van Göteborg (15-16 juni 2001) en aan artikel 162 b van het Implementatieplan aangenomen op de Wereldtop voor Duurzame Ontwikkeling (WSSD; 26 augustus - 4 september 2002), waarin de EU-lidstaten worden verzocht een eigen nationale strategie voor duurzame ontwikkeling (NSDO) op te stellen respectievelijk waarin wordt bepaald dat alle staten onmiddellijke stappen moeten ondernemen om vooruitgang te maken in de formulering en uitwerking van NSDO's en dat de implementatie ervan moet beginnen in 2005;

2. herinnert aan de Gauteng-verklaring (31 augustus 2002), ondertekend door regionale overheden uit de hele wereld, waaronder Vlaanderen en Wallonië, waarin zij zich geëngageerd hebben tot het uitwerken van regionale strategieën voor duurzame ontwikkeling (RSDO);

3. herinnert eraan dat België, uitgaande van haar eigen opvattingen en praktijken, een leidende rol heeft gespeeld met betrekking tot de internationale activiteiten inzake duurzame ontwikkeling en dat ze in de internationale fora sinds de Conferentie van Rio (1992) steeds een pleitbezorger is geweest van engagementen inzake NSDO's, en bijdraagt aan de ontwikkeling van het internationale bestuurskader inzake duurzame ontwikkeling op meerdere bestuursniveau's;

4. wijst op het internationale en Europese acquis inzake duurzame ontwikkeling, in het bijzonder:

- de Verklaring van Rio (1992);
- Agenda 21 (1992);
- de Politieke Verklaring van de WSSD (2002);
- het Implementatieplan van Johannesburg (2002);
- de Millenniumdoelstellingen van de Verenigde Naties;
- (het tussen regeringen onderhandelde en ter ratificatie voorgelegde) artikel I.3 van de Europese Grondwet;
- de Europese Strategie voor Duurzame Ontwikkeling (EU-SDS);

5. wijst op de verdeling van de bevoegdheden inzake duurzame ontwikkeling tussen de federale overheid en de gefedereerde entiteiten, niet alleen voor de drie pijlers, maar ook binnen elke pijler. Zo zijn in de economische pijler verschillende instanties bevoegd in het fiscale domein; in de sociale pijler valt onder meer de werkgelegenheidspolitiek, vorming en sensibilisering onder verschillende beleidsniveau's; en wat leefmilieu betreft zijn de gewesten grotendeels verantwoordelijk, maar is de Federale Staat bijvoorbeeld wel nog bevoegd voor

het uitvaardigen van de productienormen, voor de coördinatie van het internationale milieubeleid en de omzetting ervan in het Belgisch recht;

wijst op het feit dat Gewesten en Gemeenschappen zich wettelijk gezien op hetzelfde niveau bevinden als de federale overheid;

wijst erop dat hieruit volgt dat elke overheid de acties inzake duurzame ontwikkeling onderneemt in relatie tot hun bevoegdheid; en dat de Nationale Strategie inzake Duurzame Ontwikkeling enkel die acties dient weer te geven die uitvoering geven aan de principes van complementariteit, interactie, meerwaarde en synergie.

6. wijst op het in België bestaande acquis en de toekomstige ontwikkeling in België inzake duurzame ontwikkeling,

7. is er zich sterk van bewust dat duurzame ontwikkeling een allesomvattend beleidsconcept is dat de afgelopen decennia een opgang kende, maar dat echter nog niet in alle beleidsvorming is doorgedrongen;

8. herinnert eraan dat naast het feit dat verschillende beleidsniveaus en -domeinen een beleid inzake duurzame ontwikkeling moeten voeren, ook het middenveld moet betrokken worden en moet kunnen participeren;

9. is er zich sterk van bewust dat een nationaal beleid en de ontwikkeling van een NSDO voor België in het bijzonder steeds moet inspelen op de institutionele specificiteiten van België en een toegevoegde waarde moet bieden aan het onderscheiden beleid inzake duurzame ontwikkeling van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten;

De Interministeriële Conferentie Duurzame Ontwikkeling ad hoc (IMCDO)

1. bevestigt de volledige gehechtheid aan de internationaal en Europees aangenomen teksten inzake duurzame ontwikkeling en neemt deze, net als het bovenvermelde acquis, als uitgangspunt voor de ontwikkeling van een NSDO;

2. hanteert in het bijzonder de volgende elementen als uitgangspunten voor coherentie en continuïteit en als criteria voor het beleid inzake duurzame ontwikkeling van de respectievelijke Belgische overheden:

1. het beginsel van gedeelde maar gedifferentieerde verantwoordelijkheid (mondiale dimensie);
2. het beginsel van de dubbele billijkheid (intergenerationele dimensie);
3. het verzorgsbeginsel
4. het participatiebeginsel;
5. het integratiebeginsel

3. hanteert het beginsel van meerwaarde dat de acties en maatregelen inzake duurzame ontwikkeling dienen te leveren en dit in zowel de economische, de sociale en de milieupijler, gemeten aan de hand van impact-analyses in deze drie pijlers, hierbij rekening houdend met de kosten die een onvoldoende duurzaam beleid voor de samenleving meebrengen;

4. erkent dat de ontwikkeling van een NSDO een toegevoegde waarde aan de duurzame ontwikkeling kan bieden en wil de vele uitdagingen om de welvaart en het welzijn van de huidige en komende generaties te vrijwaren die zich stellen, via de coherentie van de aanpak inzake duurzame ontwikkeling aangaan;

5. onderschrijft het belang van een NSDO voor de gemeenschappen, de regio's en de federale staat, gelet op de constitutionele realiteit, vanuit de overtuiging dat elke Belgische bestuursoverheid afzonderlijk en allen samen een grote bijdrage kunnen leveren, en wil daarom in de NSDO, uitgaande van de principes van complementariteit, interactie, meerwaarde en synergie

- de collectieve verantwoordelijkheid opnemen om duurzame ontwikkeling te bevorderen en te verstevigen, in België, Europa en de wereld, daarbij de bevoegdheden van eenieder respecterend;

- een bundeling van de krachten, ten aanzien van internationale beleidsactoren verzekeren;

6. is van mening dat een NSDO voor België een lange termijnperspectief moet bieden, evenals een aantal concrete maatregelen die op korte termijn kunnen worden gerealiseerd;

7. wil met de samenwerking in haar midden en met de ontwikkeling van een NSDO in het bijzonder een drijvende kracht voor de dynamiek inzake duurzame ontwikkeling in België worden;

8. zal in het kader van de ontwikkeling van een NSDO tot welgekozen samenwerkingsinitiatieven met het oog op een grotere beleidscoherentie beslissen, uitgaand van een keuze van verticale en verbindende thema's;

acht het, om een stroomlijning met het internationale gebeuren inzake duurzame ontwikkeling te waarborgen, verkieslijk de voormelde samenwerkingsinitiatieven in te haken op de centrale, verticale thema's van de EU-SDS (armoedebestrijding, vergrijzing, volksgezondheid, natuurlijke hulpbronnen, klimaat, mobiliteit) en op de horizontale, verbindende thema's duurzame productie- en consumptiepatronen, educatie, gendergelijkheid en fiscaliteit;

zal, indien de aangekondigde herziening van de EU-SDS uitmondt in een gewijzigde EU-themabepaling, de stroomlijning tussen de NSDO en het internationale gebeuren blijven verzekeren.

9. is van mening dat de ontwikkeling van een indicatorenset op participatieve wijze met het oog op de meting van de Belgische vooruitgang inzake duurzame ontwikkeling een andere prioritaire component van de NSDO is;

zal in de ontwikkeling van de genoemde indicatorenset onder meer het advies van de Federale Raad voor Duurzame Ontwikkeling (FRDO) van 19 februari 2004 als basis nemen;

10. zal de selectie van de samenwerkingsinitiatieven en de ontwikkeling van de voornoemde indicatorenset gefundeerd en stapsgewijs in de tweede fase van de ontwikkeling van de NSDO, nl. na de goedkeuring en de ondertekening van de kadertekst, bewerkstelligen. Meer bepaald zal volgend traject worden afgelegd:

a) de opmaak van een beschrijving en analyse van de actuele situatie in België;

b) de ontwikkeling van een visietekst (inclusief doelstellingen), die, vertrekkende van het onder a) vermelde document, de gewenste toekomstige situatie in België beschrijft en vertaalt in algemene intenties en doelstellingen;

c) de ontwikkeling, vertrekkende van de onder b) vermelde visietekst, van

- enerzijds strategische doelstellingen, operationele sub-doelstellingen en concrete acties voor elk van de weerhouden thema's,
- anderzijds een lijst van indicatoren die een meting van de Belgische vooruitgang inzake duurzame ontwikkeling toelaten.

De realisatie van dit traject zal bestaan uit 2 luiken. Het eerste luik, dat zal afgerond worden tegen maart 2006, omvat de stappen a en b. Het tweede luik zal afgerond worden tegen maart 2007 en omvat stap c.

In het eerste luik zal ook een inventarisatie gebeuren van het bestaande nationale beleidsmatige en procesmatige acquis, met inbegrip van lacunes hieromtrent, en zullen ook afspraken worden gemaakt over het nationale institutionele overleg inzake duurzame ontwikkeling in algemene en bijzondere zin (bvb. nood aan een samenwerkingsakkoord, capaciteitsopbouw en versterking van de voorbereiding van internationale fora).

11. gelooft in de rol en de voorbeeldfunctie van de overheid als motor van duurzame ontwikkeling en eveneens in de noodzaak van nauwe betrokkenheid, participatie en medeverantwoordelijkheid van de maatschappelijke actoren en in het sluiten van partnerschappen tussen de overheid en de maatschappelijke actoren (multi-stakeholder-aanpak);

12. heeft in de eerste fase van de nationale strategie duurzame ontwikkeling, nl. de fase van de ontwikkeling van de voorliggende kadertekst, de federale overheid, de gemeenschappen en gewesten verzocht het middenveld op hun eigen manier te betrekken, hetgeen uitgevoerd werd en uitmondde in interessante bijdragen van de de FRDO, de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV), de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (MiNa-Raad), de Conseil Wallon de l'Environnement pour le Développement Durable (CWEDD) en de Conseil Economique et Social de la Région Wallonne (CESRW), de stakeholders-consultatievergaderingen gehouden in de Franstalige en Duitstalige Gemeenschap;

13. zal in de tweede fase van de ontwikkeling van de NSDO met de 11 grote sociale groepen van Agenda 21, namelijk werknemers, werkgevers, vrouwen, jongeren, bevolkingsgroepen van vreemde origine, wetenschappelijke wereld, landbouwers en NGO's (voor milieubescherming, voor ontwikkelingssamenwerking, voor strijd tegen de armoede en voor consumentenbescherming) nauw samenwerken en hen betrekken tijdens de realisatie van elk van de onder 9 genoemde stappen op dezelfde wijze als in de eerste fase.

14. zal, nadat dit zich had voltrokken in de eerste fase van de ontwikkeling van de NSDO, geconcretiseerd in bijdragen van de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten (VVSG), de Union des Villes et Communes de Wallonie (UVCW) en van de Vereniging van de Stad en de Gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest (VSGB), de betrokkenheid van de lokale overheden bij haar werkzaamheden ook in de tweede fase van de ontwikkeling van de NSDO verzekeren. Dit zal zich, op de zelfde tijdstippen als voor wat betreft de 11 grote sociale groepen, voltrekken tussen de deelstaatoverheden die deel uitmaken van de IMCDO en hun respectieve, erkende, de lokale overheden vertegenwoordigende organisatie. Deze betrokkenheid moet bijdragen tot een versterkte aandacht voor en steun aan het lokale beleid inzake duurzame ontwikkeling;

15. wenst dat elke overheid die deel uitmaakt van de IMCDO de zorg heeft om de parlementaire betrokkenheid te onderzoeken en te organiseren;

16. zal de nodige initiatieven nemen om een internationale peer review (beoordeling door gelijken) van de NSDO te starten;

17. is er zich van bewust dat er met het oog op een slagkrachtig optreden van de federale overheid, de gemeenschappen en gewesten inzake duurzame ontwikkeling nood is aan versterking van de capaciteit binnen België om de genoemde ambities te kunnen realiseren;

18. ziet zich, gelet op haar samenstelling, als een forum waar de ontwikkeling, de evaluatie en de actualisatie van de NSDO kan plaatsvinden;

19. behoudt zich het recht voor om, in overeenstemming tussen haar leden, haar opdrachten te wijzigen. Meer in het bijzonder wordt hierbij gedacht aan het ontwerpen van een samenwerkingsakkoord tussen de federale staat, de gemeenschappen en gewesten in verband met duurzame ontwikkeling.

Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting en van Consumentenzaken,
Freya Van den Bossche

Staatssecretaris voor Duurzame Ontwikkeling en Sociale Economie,
Els Van Weert

Minister-President van de Vlaamse regering en Vlaams minister van
Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid,
Yves Leterme

Minister-President van de Franstalige gemeenschap,
bevoegd voor het verplicht onderwijs en de sociale bevordering,
Marie Arena

Minister-President van de Duitstalige Gemeenschap en
Minister voor de Lokale Overheden,
Karl-Heinz Lambertz

Minister van Cultuur, Media, Monumentenzorg, Jeugd en Sport
van de Duitstalige gemeenschap,
Isabelle Weykmans

Minister-President van de Waalse regering,
Elio Di Rupo

Minister van Landbouw, Ruraliteit, Leefmilieu en Toerisme
van de Waalse regering,
Benoit Lutgen

Minister van Tewerkstelling, Economie, Wetenschappelijk Onderzoek,
Brandbestrijding, Dringende Medische Hulp
van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,
Benoit Cerexhe

Minister van Leefmilieu, Energie en Waterpolitiek
van de Brussels Hoofdstedelijke Regering,
Evelyne Huytebroeck